

## Fogalomtár<sup>1</sup>

### **Kerékpár:**

Olyan, legalább kétkerekű jármű, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti. A kerékpáron a kerékpárt nem hajtó személy is szállítható erre alkalmas ülésen. A kerékpáron utánfutó vontatására alkalmas berendezés helyezhető el. (forrás: KRESZ)

### **Cargo bike/teherbicikli:**

Teherszállítására alkalmas kerékpár.

### **Kerékpárral közlekedő:**

Adott helyen és időben kerékpárt, mint közlekedési/szabadidős eszközt használó személy. ( A „kerékpáros” kifejezést szándékosan kerüljük, a téves sztereotípiák terjesztésének elkerülése érdekében.)

### **Közlekedési célú kerékpározás (korábban hivatásforgalmi):**

Minden olyan kerékpározás, amelynek célja a mindennapi élet közlekedési igényeinek kielégítése. Pl.: munkába/iskolába járással, ügyintézással, bevásárlással, szórakozóhely/sportpálya/közforgalmú közlekedési megállóhely megközelítésével stb. kapcsolatos kerékpározás.

### **Szabadidős/rekreációs célú kerékpározás:**

Olyan kerékpározás, amelynek elsődleges célja a kerékpározás élményének átélése. Jellemzően természeti környezetben végzett, és/vagy épített/kulturális értékek megtekintéséhez kapcsolódó, és/vagy egészség-megőrzési célú tevékenység, amely megvalósulhat lakóhelyen belül, illetve annak közvetlen környezetében, továbbá lehet "turisztikai célú kerékpározás", vagy sport célú kerékpározás.

### **Turisztikai célú kerékpározás:**

Speciálisan két hely közötti, a szabadidőt turisztikai céllal eltöltő kerékpározó által végzett tevékenység, amely lehet kerékpáros nyaralás (vándortúra, csillagtúra), rövidebb (1-3 éjszakás) kerékpáros utazás, egynapos kerékpáros kirándulás (lakóhely környéki, nyaralás alatti kerékpározás) és fogyasztás, költség kapcsolódik hozzá.

### **Út:**

Gyalogosok és közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút).<sup>2</sup>

<sup>1</sup> forrás: 2014-20-as időszakra vonatkozó Komplex Kerékpáros Program ([www.bringaznielmeny.hu](http://www.bringaznielmeny.hu))

A fogalmak egy része az ÚME és az OKKHT megfogalmazását követi, más részük a programalkotás során tartott széleskörű társadalmi viták eredményeként, szakmai körökben egyeztetve került meghatározásra, ill. kiegészítésre.

<sup>2</sup> 5 [http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy\\_doc.cgi?docid=97500001.KPM](http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97500001.KPM)

### **Kerékpárforgalmi hálózat/kerékpáros útvonal-hálózat:**

Kerékpárforgalmi létesítmények hálózata. (a tévesen elterjedt „kerékpárhálózat” v. „kerékpáros hálózat” kifejezések helyett).

### **EuroVelo:**

Teljes nevén az **Európai kerékpáros útvonal hálózat**, az Európai Kerékpáros Szövetség (ECF) terve 14 db hosszútávú, egész Európát átszelő kerékpáros túraútvonal kialakítására. Ezen útvonalak teljes hossza a tervek szerint több mint 70 000 km lesz. Magyarországot három EuroVelo útvonal érint, az Atlanti-óceántól a Fekete-tengerig futó EV6, az EV11 és a „Vasfüggöny útvonalnak” is nevezett EV13.

### **Országos kerékpárút-törzshálózat:**

Az Országos Területfejlesztési Tervben (OTrT, 2003. évi XXVI. törvény, 1/6. melléklet) számmal meghatározott országos kerékpárforgalmi főhálózati elemek elképzelt nyomvonala.

### **Megyei kerékpár(os) út(vonal)hálózat:**

A Megyei Területfejlesztési Tervben meghatározott kerékpáros útvonalhálózat.

### **(Helyi )kerékpárforgalmi főhálózat:**

A település közigazgatási területén a Településfejlesztési vagy Szerkezeti Tervben meghatározott útvonalhálózat, amely településrészeket, fő célpontokat összekötő, nagyobb távolságokat áthidaló, gyors, biztonságos és kényelmes eljutást biztosít.

### **(Helyi) kerékpárforgalmi alaphálózat:**

A mindenholonnan mindenhol (A-ból B-be) eljutást biztosító kerékpáros közlekedési hálózat.

### **Kerékpáros útvonal:**

Kerékpárforgalmi létesítményekből és kerékpározható utakból álló, összefüggő útvonal.

### **Kerékpárforgalmi létesítmény:**

A közúti közlekedési hálózat minden olyan eleme (nem csak „kerékpárút”), amelyen nem tiltott a kerékpározás. (A tévesen elterjedt és értelmezhetetlen „kerékpáros létesítmény” vagy „kerékpáros infrastruktúra” kifejezések helyett ez használandó!) (forrás: ÚME)

#### **Kerékpársáv:**

Az úttesten sárga színű burkolati jellel kijelölt – kerékpárosok közlekedésére szolgáló – különleges forgalmi sáv. (forrás: ÚME)

#### **Kerékpárút:**

„Kerékpárút” jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt közút. (forrás: ÚME)

#### **Gyalog- és kerékpárút:**

Jelzőtáblával gyalog- és kerékpárútként megjelölt út, amely kizárólag a gyalogos és kerékpáros közlekedést szolgálja, és amelyen a gyalogos és kerékpáros forgalom részére fenntartott útfelület fizikai elválasztással, burkolati jellel és/vagy eltérő színű burkolattal is kijelölhető. (forrás: ÚME, kiegészítve)

**Kerékpáros nyom:**

Kerékpárt és ék alakú nyilat ábrázoló sárga színű burkolati jel(sor), amely a gépjárművezetőknek és a kerékpárral közlekedőknek egyaránt felhívja a figyelmét a kerékpárral közlekedők várható/javasolt elhelyezkedésére az útpályán. (forrás: ÚME, kiegészítve)

**Nyitott kerékpársáv:**

Az úttesten fehér színű szaggatott burkolati jellel kijelölt – kerékpáros közlekedésre szolgáló – különleges forgalmi sáv, amelyre bizonyos esetekben (pl. az egymás melletti elhaladáshoz szükséges hely biztosítása érdekében) gépjárművel is rá szabad hajtani. (forrás: ÚME, kiegészítve)

**Kiegészítő kerékpárforgalmi létesítmények:**

**Kerékpárparkoló:**

Általában (nem kizárólag) közterületi, rövid idejű parkolást lehetővé tevő létesítmény (a megnevezés utal arra, hogy a parkolási problémák kezelésénél a kerékpárparkolással is foglalkozni kell). (forrás: OKKHT)

**Kerékpártároló:**

Zárt, általában épületeken belüli helyiség, amely jellemzően a kerékpárok hosszabb idejű elhelyezésére szolgál. (forrás: OKKHT)

**Kerékpártároló rekesz:**

Önállóan álló, 1-1 kerékpár hosszabb idejű tárolását biztosító zárható rekesz, doboz. (forrás: OKKHT)

**Kerékpártámasz:**

Utcabútorként vagy úttartozékként alkalmazott infrastrukturális elem, amely a kerékpár kényelmes megtámasztását és biztonságos rögzítését szolgálja. (forrás: OKKHT)

**Kerékpáros pihenőhely:**

Szabadidős célú kerékpározók számára lakott területen belül vagy kívül kialakított ülőhelyekkel ellátott, lehetőség szerint fedett létesítménnyel is rendelkező terület.

**Kerékpáros Közösségi Közlekedési Rendszer (KKKR):**

Olyan újfajta közösségi közlekedési szolgáltatás, amely a város fontos közlekedési csomópontjain és egyéb területein viszonylag sűrűn elhelyezett, mindenki számára könnyen hozzáférhető, egyszerűen, ingyenesen vagy alacsony díjért kölcsönvehető kerékpárokat működtet. A fejlesztés elsődleges célcsoportja a sűrűbben lakott városok és vonzáskörzetük

lakossága, de a rendszer a kerékpáros közlekedés elfogadottságának és népszerűségének növelésén komoly vonzerőt jelenthet a településekre látogató turisták számára is. (forrás: OKKHT)

### **Kerékpárosbarát:**

Olyan tevékenység, hely illetve létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és azok kielégítését (minősített módon) megvalósítja.

### **Kerékpáros nyaralás:**

Olyan évszakoktól független „nyaralás”, amelyet a kerékpározás, mint kedvelt kikapcsolódási forma motivál az utazásra, körtúra, csillagtúra vagy vándortúra formájában. A fő közlekedési eszköz jellemzően a kerékpár mind a helyi, mind pedig a helyközi közlekedésben, de a célterületet más közlekedési eszközzel is el lehet érni.

### **Kerékpáros kirándulás:**

Szabadidős és rekreációs legfeljebb egynapos, vendégéjszaka nélküli kirándulások, a napi kirándulás integráns részét képező kerékpározással egybekötve.

### **Kerékpársport:**

Tömegsport, szabadidősport vagy versenysport céljából kerékpárral végzett versenytévékenység.

### **E-bike:**

Minden olyan elektromos rásegítéssel ellátott kerékpár, mely pedálozás nélkül is mozgásba hozható. (forrás: OKKHT)

### **Pedelec:**

A pedal+electric+cycle szavak összevonásából kialakult mozaikszó, jelentése elektromos rásegítésű kerékpár. Az E-biketől az különbözteti meg, hogy csak a pedálozással egyidőben működik az elektromos rásegítés illetve a maximális sebesség és teljesítmény is korlátozott.

### **Objektív (közlekedés)biztonság:**

A statisztikai adatokkal mérhető (közlekedés)biztonság, mely adott területet, utat az utak számához, illetve a megtett távolsághoz képest bekövetkező, anyagi kárral, személyi sérüléssel vagy halállal járó balesetek számával jellemez.

### **Szubjektív (közlekedés)biztonság:**

Annak jellemzője, hogy a közlekedők véleménye, érzése szerint adott területen, úton milyen valószínűséggel következik be baleset.

### **Közúti közlekedésbiztonság:**

Mentesség olyan elfogadhatatlan körülményektől, amelyek személyek sérülését vagy halálát illetve anyagi javak, berendezések, sérülését, elvesztését idézhetik elő. Számszerű, objektív, statisztikai adatokból felépülő, számított mutatókkal kifejezett érték.

Pl.: megtett távolság vagy eltöltött utazási idő alatt bekövetkező, anyagi kárral, személyi sérüléssel vagy halállal járó balesetek számával jellemzett biztonsági szint. (forrás: KTI)

### **Biztonságérzet:**

Annak jellemzője, hogy a közlekedők szubjektív véleménye, érzése szerint adott területen vagy útszakaszon mekkora a kockázata annak, hogy konfliktushelyzet és/vagy baleset résztvevőjévé válhatnak. (forrás: KTI)

### **Közúti forgalom:**

Közúti járművek (kerékpár, segédmotor-kerékpár, motorkerékpár, személygépjármű, tehergépjármű, autóbusz, villamos stb.) forgalma.

### **Közúti gépjármű-forgalom:**

Motorizált közúti járművek forgalma.

### **Kerékpáros forgalom:**

Kerékpárral közlekedők forgalma (nem „kerékpárforgalom”!)

### **Védtelen közlekedők:**

A közlekedés „legvédtelenebb” résztvevői a gyalogosok és a kétkerekű járművek vezetői, akiknek az esetében közúti baleset esetén a súlyos és a halálos sérülések kialakulásának a veszélye - egyéb védettség hiányában - igen magas. A gyalogosokon belül különösen veszélyeztetett a gyermekek és az idősek korosztálya.<sup>3</sup>

### **Kerékpározást népszerűsítő kampány:**

Olyan események, módszerek, melyek célja, hogy minél több ember válassza a kerékpárt fő közlekedési eszközének, valamint szabadidős és sporteszköznek.

### **Területfejlesztés:**

A területfejlesztés a térhasználat tudatos irányítását jelenti. Az 1996. évi XXI. törvény alapján: az országra, valamint térségeire kiterjedő társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése, a szükséges tervszerű beavatkozási irányok meghatározása, valamint rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célok, koncepciók és intézkedések meghatározása, összehangolása és megvalósítása a fejlesztési programok keretében, érvényesítése az egyéb ágazati döntésekben.

### **Településszerkezeti terv:**

A településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.

### **Kerékpáros térség:**

---

<sup>3</sup> <http://www.kozszemle.hu/index.php?o=ellenorzes&cikk=6>

Egy adott földrajzi területen meglévő kerékpárforgalmi hálózat hasznosítására, működtetésére, fenntartására és fejlesztésére létrejött önkéntes társulás az érintett térségi szereplők (önkormányzatok, civilek, gazdasági érdekeltségek) között.

**Útkezelői feladatok:**

A kerékpárforgalmi létesítmények üzemeltetési, rekonstrukciós és fejlesztési feladatainak szakszerű ellátása.<sup>4</sup>

---

<sup>4</sup> A 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet (az országos közutak kezelésének szabályozásáról) szerint, a kerékpárforgalmi létesítményekre pontosítva.